

Luftens diamanter

Den sibiriske tundra.

ANMELDELSE / 09.12.20

Ægteparret Roy Jacobsen og Anneliese Pitz har skrevet en roman om en mand, som er blevet glemt af sit eget naturvidenskabelige felt. Han har så eksplosiv og utrolig en historie, at hvert kapitel kunne være en roman i sig selv.

Sebastian Schlüter Jacobsen

Romanen *Manden der elskede Sibirien* starter med en kølig introduktion: Ham, der gemmer sig bag titlen bliver bare kaldt Fritz. Han er bare født i Hamborg med en familie, der elsker sommerfugle: »luftens diamanter, disse væsener, der holder sig så meget bedre i døden end menneskene«, som han beskriver dem. Romanen handler om eventyreren, videnskabsmanden og ikke mindst vovepelsen Friedrich Dörries, der fra 1877-1899 levede i den sibiriske vildmark for at kategorisere det vilde dyreliv, der levede og stadig lever i de dybe uudforskede skove, på de høje bjergtinder og på de gølge, åbne sletter.

Gennem talrige kapitler bliver den unge Fritz udsat for fare, der ville være klichéer i de værste fiktive romaner i dag. Han kæmper med tigre, bjørne, russiske fanger, der er undsluppet fra de dybe sorte miner, og finder hele, præserverede mammutter i dybe, kolde grotter, hvor intet menneske før ham har trukket vejret. Han er protagonisten i en verden, hvor de naturlige elementer hele tiden er imod ham: Orkaner og temperaturer ned til -40 grader vælter ham ned ad bjergsider og fryser hans lemmer. Alt sammen i en nobel jagt på at kategorisere de vilde dyr og den endnu vildere natur, hvor de færreste har lyst til at sætte en fod. Men Fritz' kærlighed og pinsler bliver altid reddet, når et lille skrøbeligt dyr viser sig for ham: Luftens diamant, sommerfuglen. Symbolikken er til at smage på med et af verdens mest brutale steder at færdes på den ene side, og så sommerfuglen, der, som Fritz selv beskriver, »ganske enkelt er for skrøbelig til at være i live« på den anden side.

“ Romanen er et friskt pust.

Jacobsen og Pitz skriver i korte sætninger med levende detaljer af naturen og dyrene. Kapitlerne er korte, og sproget veksler mellem en nøgtern form, der dog til tider hæver sig op og bliver poetisk og filosoferende, hvad angår Fritz' ærinde i det ubarmhjertige Sibirien: »... spektakulære blaf, en forandring i lyset, som menneskeøjte knap nok opfatter, der skal en sommerfuglevinge til: Den lærer os ganske enkelt at se, inden det er for sent«. For Fritz er sommerfugle den ultimative skabelse, der nærmest hører uden for hans egen erkendelse af verden. De er så guddommelige for ham, at de nærmest ikke burde eksistere.

Undervejs i læsningen af romanen fremstår flere passager en smule trættende og for dagbogsagtige samt hverdagslige – som beskrivelser af et liv, der bevæger sig så langt ud over enhver form for menneskelig fornuft, at man som læser tager sig selv i sin egen magelighed og skammer sig over sin egen færd i verden.

I 2006 afleverede Friedrich Dörries' oldebarn et manuskript til Roy Jacobsen. Et erindringsværk, som den 90-årige Fritz havde skrevet, da han mente, hans familie skulle lære historien om sit liv. Værket er dog skrevet med den specielle tyske håndskrift Sütterlin, en gotisk håndskrift, som kun få kan læse i dag. En af de få er netop Roy Jacobsens kone, Anneliese Pitz. Og sådan starter og slutter romanen *Manden der elskede Sibirien*.

Romanen er et friskt pust. Den er smuk og brutal og ikke blot en ode til Sibirien, men en ode til en natur, der virker til for længst at være forsvundet. Det betyder også, at titlen ikke er helt retvisende, hvad angår denne Fritz Dörries: Han ikke bare elskede Sibirien, men voksede sammen med Sibirien – og blev Sibirien.

FAKTA

Roy Jacobsen og Anneliese Pitz, *Manden der elskede Sibirien*, Turbine

